

роздрібної, оптової торгівлі та переробної промисловості – у сільське господарство відповідно.

Список використаних джерел:

1. Саблук П. Стан і перспективи розвитку агропромислового комплексу України. Економіка України. 2008. № 12. С. 4–18.
2. Лупенко Ю. О. Системні трансформації аграрного сектору економіки. Економіка АПК. 2007. № 5. С. 49–51.
1. Ільїн В. Ю., Кочетков О. В. Корпоративні структури АПК. Монографія Луганськ: Елтон-2, 2009. 276 с.

УДК 336.221

Максименко А.В.,

к.е.н., доцент кафедри міжнародного обліку і аудиту

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

План BEPS як складова протидії агресивному податковому плануванню

Основні тенденції сучасного бізнес-середовища характеризуються розширенням практики активного та інколи агресивного використання бізнес-групами неузгодженості податкових систем окремих юрисдикцій та преференційних положень податкових конвенцій з метою максимального зниження податкового навантаження. Завдяки такій практиці поряд з надприбутками досягається низький рівень оподаткування доходів або відсутність їх оподаткування взагалі. Наявні механізми боротьби з уникненням оподаткування не досягли очікуваного ефекту та результату.

В даний час активно впроваджується План BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), який розроблений ОЕСР з метою протидії розмивання податкової бази і переведення прибутку, і включає, зокрема, рекомендації щодо удосконалення існуючих правил трансфертного ціноутворення [1]. Основа плану BEPS - абсолютно нова «філософія» взаємодії національних фіскальних органів з великими платниками податків, а також взаємодії таких органів між собою.

Незважаючи на те, що вимірювання масштабів BEPS є складним завданням, результати роботи, що проводилися з 2013 року, підтверджують потенційну величину проблеми, а також оцінки, які свідчать про те, що загальний збиток від податку на прибуток підприємств може становити від 4% до 10% від світового податку на доходи (від 100 до 240 млрд доларів щорічно). Збитки виникають з різних причин, включаючи агресивне податкове планування деяких ТНК, взаємодія внутрішніх податкових правил, відсутність прозорості та координації між податковими адміністраціями, обмеженими ресурсами виконавчої влади та шкідливою податковою практикою. Дочірні компанії ТНК в країнах з низьким рівнем оподаткування визнають вдвічі вищий за рівень прибутку своєї глобальної групи, що показує, наскільки BEPS можуть спричинити економічні викривлення [2]. Розробники плану BEPS пропонують зробити акцент на зміни в міжнародних типових договорах, що стосуються податкових зобов'язань, в тому числі у домовленості щодо уникнення подвійного оподаткування. Ці зміни розробляються з урахуванням накопичених практик використання транснаціональними компаніями пропусків та недоліків міжнародних договорів, що дозволяє уникнути сплати податків або оплачувати їх за низькими ставками. Зміни повинні зробити неможливим формування доданої вартості в одній країні, а отримання прибутку від здійснення діяльності - в іншій.

Транснаціональні корпорації можуть використовувати трансфертне ціноутворення як засіб зменшення глобальних податкових платежів шляхом переміщення прибутку до країн з низькими ставками податку. З цією проблемою стикаються як розвинені, так і країни, що розвиваються. Практика переміщення прибутку з країни, в першу чергу позбавляє державу суттєвих податкових надходжень. Як спосіб розмивання податкової бази, трансфертне ціноутворення становить серйозний ризик для податкових надходжень, податкового суверенітету та податкової справедливості. Країни G20 звернулися до ОЕСР з проханням розглянути проблему регулювання трансфертного ціноутворення у межах BEPS.

Більшість членів ОЕСР та інші країни, що не є членами ОЕСР, запровадили правила трансферного ціноутворення та BEPS у своє податкове законодавство. Ці міри були прийняті, щоб бути впевненим у тому, що прибуток, який відображають ТНК у своїх юрисдикціях був розрахований згідно з міжнародними принципами для протидії будь-яким неналежним транзакційним ціноутворенням, а також з метою уникнення практик BEPS, що проводяться платниками податків. У більшості країн, які застосовують правила трансфертного ціноутворення, встановлений еталонний показник - "принцип витягнутої руки". Відповідно до принципу витягнутої руки трансфертне ціноутворення між асоційованими підприємствами має проводитись на тих же умовах, за якими дві компанії, що беруть участь у операції є не пов'язаними сторонами, що ведуть переговори ринкових умовах.

Отже, з метою здійснення контролю за процесами ціноутворення, податкові органи повинні здійснити коригування цін трансакції з урахуванням допущення незалежності учасників угоди. Іншими словами, податкові органи повинні співставляти ціну, встановлену між взаємозалежними особами, з ціною, яка буде встановлена незалежними учасниками трансакцій у порівнянних умовах. При цьому в якості факторів співставності, за рекомендацією ОЕСР, виступають: контрактні умови трансакції (предмет трансакції); економічні умови трансакції (порядок, терміни та розмір оплати); загальна стратегія ведення бізнесу учасниками трансакції; порядок розподілу ризиків всередині групи (інвестиційних, валютних та інших) [3]. Варто зазначити, що описаний принцип відображений у антитрансферному законодавстві багатьох країн світу з поправкою на рівень їх соціально-економічного розвитку та зовнішньоекономічної політики.

Список використаних джерел:

1. Что такое план BEPS и как он связан с налоговой реформой в Украине? [Електронний ресурс] // Киевский портал поддержки и развития бизнеса. – 2016. – Режим доступа до ресурсу: <http://kievbusinesscentre.com.ua/accounting/faq/2648/>.

2. OECD (2015), Explanatory Statement, OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project, OECD. www.oecd.org/tax/beps-explanatory-statement-2015.pdf

3. OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations [Электронный ресурс] // OECD/G20. – 2017. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.keepeek.com//Digital-Asset-Management/oecd/taxation/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-2017>.

УДК 336.778.5

Мартынович П.А.

научный сотрудник,

ГНУ «Институт экономики НАН Беларуси»,

г. Минск, Республика Беларусь

Блокчейн в финансовом секторе

Блокчейн — распределенная база данных, которая хранит информацию обо всех транзакциях участников системы в виде «цепочки блоков» (именно так с англ. переводится Blockchain). Доступ к реестру есть у всех пользователей блокчейна, выступающих в качестве коллективного нотариуса, который подтверждает истинность информации в базе данных. Блокчейн может применяться для финансовых операций, идентификации пользователей, создания технологий кибербезопасности и др.

Технология Blockchain способна преобразовать устоявшиеся бизнес-процессы и радикально изменить работу с регуляторами. Тем не менее, блокчейн остается технологией экспериментальной — многие проблемы его использования пока не решены[1]. Сделав форсайт-анализ ее развития на два десятилетия вперед, можно предположить, насколько велико будет влияние криптовалют и блокчейна на многие аспекты повседневной жизни. Этому есть много параллелей. Как и в Интернете, криптовалюты, такие как биткоин,